

Nr 87

Av fru Segerstedt-Wiberg m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.

Det internationella samarbete som vuxit fram efter det andra världskriget torde sakna motsvarighet i historien. Ett nät av internationella organisationer har skapats och skapas inom eller utom ramen för Förenta Nationerna. Så gott som varje år tillkommer ett nytt samarbetsorgan i anslutning till befintliga organ eller för att inom nya områden ge möjlighet till ett samarbete, vilket staterna anser sig behöva. Under senaste år har exempelvis bildats Internationella finansieringsbolaget 1956, Internationella atomenergiorganet 1957, Internationella sjöfartsorganisationen 1958 och nu senast International Development Association (IDA) 1959, som väntas träda i funktion 1960.

Hela detta internationella samarbete betingas av ländernas önskan att, som det heter i FN:s stadga, "upprätthålla internationell fred och säkerhet" samt "åstadkomma internationell samverkan vid lösande av internationella problem av ekonomisk, social, kulturell eller humanitär art." Det är sålunda ett samarbete, som bygger på folkens vilja till fred. Det kräver dock att folken äger vetskap om de möjligheter som står till buds för att ge freden en fast förankring.

Sverige har från första stund tagit aktiv del i denna verksamhet både med pengar och med personal. Antalet svenskar som under senare år utfört skilda FN-uppdrag uppgår till minst 5 000. De summor som via statsbudgeten under olika huvudtitlar utgår till det internationella samarbetet är betydande. Förmodligen kommer tillkomsten av International Development Association att innebära att utgifterna ytterligare ökas.

Man kan tämligen säkert säga att vi kan vänta en fortsatt expansion av det mellanfolkliga samarbetet under kommande år. Från organisationer, press och radio framförs krav att Sverige skall taga aktiv del däri. Mest kräver man ökade bidrag till hjälpen åt de underutvecklade länderna och till flyktingverksamheten.

Det internationella samarbetet består emellertid inte uteslutande av hjälpinsatser. Samarbetet innebär även på andra områden engagemang som i många hänseenden påverkar folkets liv. För att detta engagemang skall kunna omfattas av hela folket och bäras upp av folkviljan behövs intensiv upplysningsverksamhet. I annat fall kan allvarliga missförstånd uppstå. Detta trots att alla ansvariga instanser är eniga om det svenska deltagandet i det fredliga internationella samarbetet.

Upplysningsarbetet om FN:s verksamhet skötes i flertalet stater av FN-föreningar i intimt samarbete med FN:s regionala informationskontor. Det svenska FN-förbundet är ett samarbetsorgan för 81 riksorganisationer av skilda slag. Via sina lokalföreningar sprider förbundet upplysning ute i landet. 1958 hade förbundet 25 föreningar, och intresset för verksamheten stiger ständigt. Sedan början av 1959 har bildats nya lokalföreningar i Uddevalla, Varberg, Halmstad, Hässleholm, Kiruna och Härnösand. Nya föreningar håller på att bildas i Borås, Skara, Söderhamn och Falkenberg.

Nybildandet av föreningar är ett bevis för att Sveriges deltagande i det internationella samarbetet verkligen uttrycker folkets önskan. Men arbetet skulle kunna få en vida större utbredning om förbundet ägde de ekonomiska resurser som utgör förutsättning för att föra en nydanande politik. Nu tvingas förbundet, som huvudsakligen bäres upp av frivilliga krafter, att ägna alltför mycken tid och arbete åt anskaffandet av nödvändiga ekonomiska resurser.

I skilda sammanhang har Sverige genom sina representanter i FN gjort uttalanden till förmån för en intensifierad upplysning om arbetet. Det kan då inte betraktas som tillfredsställande att FN-förbundet, som skall utföra arbetet, ständigt hindras i sin verksamhet av bristande ekonomiska möjligheter.

En jämförelse med andra länder visar att det svenska statsbidraget på 15 000 kr. är lågt. Det norska FN-förbundet har t. ex. ett årligt anslag på 102 000 norska kr., och det finska FN-förbundet har ett årligt anslag på över 25 000 kr. vartill kommer hyres- och resebidrag.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen under rubriken Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor i tredje huvudtiteln anvisar ett från 15 000 kr. till 30 000 kr. ökat anslag till Svenska FN-förbundet.

Stockholm den 25 januari 1960

Ingrid Segerstedt-Wiberg

Torsten Bengtson

Einar Dahl

Rolf Kaijser